

Social- och hälsovårdsverket
Sosiaali- ja terveystoimisto

Regelbok för dagverksamhet

13.2.2019

Innehåll

1.	ÄLDREOMSORGENS SERVICESEDLAR.....	2
2.	SERVICESEDEL I DAGVERKSAMHET.....	2
2.1.	Servicens innehåll	2
2.2.	Kriterier för producenter av dagverksamhet med servicesedel.....	3
	Kriterier för verksamhet.....	3
	Allmänna kriterier för servicesedel	3
2.3	Servicesedelns värde	3
3.	Beviljande av servicesedel	4
3.1	Kriterier för beviljande av dagverksamhet	4
4.	Behörighetskrav för serviceproducentens personal.....	4
	Bilaga 1: RAMAR FÖR DAGVERKSAMHET	5

1. ÄLDREOMSORGENS SERVICESEDLAR

Avsikten med servicesedeln är att öka klientens möjligheter att välja social- och hälsovårdstjänster. Servicesedlar används för olika service inom hemvården och boendeservice.

Klienten har alltid rätt att neka en servicesedel. I sådana fall erbjuds klienten motsvarande service som social- och hälsovårdsverket producerar själv eller köper av privata producenter. Klienten har inte heller ovillkorlig rätt att kräva en servicesedel.

Servicehandledningen utreder och bedömer behovet av klientens service och vård samt uppgör en serviceplan innan en servicesedel kan beviljas. Samma kriterier tillämpas för servicen oberoende om den skaffas med hjälp av servicesedel eller ordnas på annat sätt.

2. SERVICESEDEL I DAGVERKSAMHET

Dagverksamhetens målsättning är att stöda klientens egna resurser för att klienten ska klara av de dagliga funktionerna i sitt eget hem. Servicesedeln för dagverksamhet gör det möjligt för klienten att få stöd och träning för hemmaboende och förebygger social isolering. För närståendevårdaren ger dagverksamheten möjlighet till egen fritid eller avlastning under tiden vårdtagaren är på dagcenter.

2.1. Servicens innehåll

Dagverksamhet är en stödtjänst för klienter med en funktionsnedsättning och/eller en demenssjukdom. Målsättningen är att skapa en meningsfull tillvaro för klienten och erbjuda avlastning för hens närstående. Dagverksamheten stöder klientens fortsatta hemmaboende.

Dagverksamheten ger varje dag ett glädjefyllt innehåll, social samvaro, gemenskap och bryter isolering, stöder och avlastar anhöriga, inspirerar till fysisk aktivitet och tränar minnesfunktionerna.

Besöket på dagcentret är 5-6 timmar långt. Lunch och eftermiddagskaffe ingår i dagcenterbesöket.

Klienten far till dagverksamheten med hjälp av anhöriga eller så ordnar personalen på dagverksamheten transporten med kollektiv trafik eller taxi.

2.2. Kriterier för producenter av dagverksamhet med servicesedel

Kriterier för verksamhet

Ramar för dagverksamheten finns i **bilaga 1**. För att producenten ska godkännas som servicesedelproducent bör kriterierna för dagverksamheten uppfyllas.

Servicen förverkligas genom ett rehabiliterande förhållningssätt utgående från klientens egna resurser och med målsättning att förbättra klientens funktionsförmåga. Servicen till klienten ska vara planmässig och målinriktad. Servicen baserar sig på klientens individuella behov och hans egna resurser stöds.

I klientrelationer iaktas förtroendefullt samarbete, klientens rätt till god service och gott bemötande i enlighet med lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000).

Serviceproducenten bör ha en godkänd läkemedelsplan.

Dagverksamheten ska basera sig på social- och hälsovårdsministeriets Kvalitetsrekommendation för att trygga ett bra åldrande och förbättra servicen 2017-2019 (SHM:s publikationer 20017:6).

Servicesedel för dagverksamhet tas upp i planen för äldres välbefinnande 2018-2021

<https://www.sochv.jakobstad.fi/servicesedlar/servicesedlar-for-aldre/>

Utrymmen där dagverksamheten ordnas ska vara lämpliga för verksamheten och anpassade för personer med nedsatt funktionsförmåga. I bilaga 1 finns närmare beskrivet de krav på verksamhetsutrymmen som förutsätts av servicesedelproducenten.

Allmänna kriterier för servicesedel

Social- och hälsovårdsnämnden har godkänt (22.9.2015 § 121) allmänna kriterier för servicesedel. De allmänna kriterierna för servicesedel finns på social- och hälsovårdsverkets hemsida: <https://www.sochv.jakobstad.fi/servicesedlar/servicesedlar-for-aldre/>

2.3 Servicesedelns värde

Servicesedelns värde är oberoende av inkomst och lika stort för alla. Social- och hälsovårdsnämnden fastställer värdet på servicesedelns värde. I producentens pris ingår servicesedelns värde + klientens egen andel vilka fastställs av social- och hälsovårdsnämnden.

Klienten själv svarar för den delen av serviceproducentens dagpris som överstiger den beviljade servicesedelns värde.

För servicesedel används programmet OmaVaana. Servicesedelproducenten fyller i serviceuppgifterna till OmaVaana. Servicesekreterarna och servicehandledarna stöder producenterna i användning av programmet.

3. Beviljande av servicesedel

Servicehandledaren beviljar servicesedeln åt klienten. Servicesedeln beviljas för 6 månader åt gången. Klientens behov av servicen (dagverksamhet) utvärderas efter 6 månader.

3.1 Kriterier för beviljande av dagverksamhet

Social- och hälsovårdsnämnden godkänner kriterier för beviljande av dagverksamhet.

Kriterierna finns på social- och hälsovärdsverkets hemsida:

<file:///C:/Users/pirjokn/Downloads/Kriterier-och-verksamhetsprinciper-for-dagverksamheten.pdf>

4. Behörighetskrav för serviceproducentens personal

Dagverksamhet är en stödtjänst. Dagverksamhetens personal förutsätts i enlighet med förordningen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (564/1994) rätt att använda yrkesbeteckningen närvårdare, primärskötare eller hjälpskötare eller i enlighet med lagen om behörighetsvillkoren för yrkesutbildade personal inom socialvården (287/2016). Vikarier bör ha tillräcklig utbildning inom social- och hälsovård.

Personalens kunnande ska vara på en nivå som motsvarar klientens vårdbehov och personalen förbinder sig att samarbeta med klientens anhöriga/närstående.

Personalens yrkeskunnande ska upprätthållas och utvecklas, personalens fortbildningsskyldighet ska uppfyllas (Lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994).

Personalen bör ha tillräckliga språkkunskaper i både svenska och finska.

Serviceproducenten förbinder sig att vid anställning av yrkespersonal inom hälsovården kontrollera personens uppgifter i Valviras register.

Bilaga 1: RAMAR FÖR DAGVERKSAMHET

Dagverksamheten ska vara förebyggande och rehabiliteringsfrämjande verksamhet, som stöder de äldres funktionsförmåga, psykiska vitalitet och sociala relationer. Verksamheten är gruppverksamhet som höjer livskvaliteten. Klientens egna resurser är den centrala faktorn i verksamheten. Klienten ska få möjlighet till ett aktivt åldrande och funktionsförmågan ska upprätthållas genom daglig motion, utevistelse och sociokulturell verksamhet.

Verksamheten ska ordnas på båda inhemska språken. Skilda klientgrupper ska ordnas för svensk- och finskspråkiga äldre.

Dagverksamheten ska vara målinriktad, därför utarbetas en individuell vård- och serviceplan för varje klient. Serviceplanen ska utarbetas i samarbete med den äldre, de anhöriga och dagverksamhetens personal. Vid behov ska hemvårdspersonalen och minnesrådgivaren delta i arbetet. Av vård- och serviceplanen ska framgå klientens egna resurser och behov samt en klar målsättning för hur dagverksamheten ska stöda klientens funktionsförmåga. Om klienten har hemvård ska hemvårdens vård- och serviceplan kompletteras med dagverksamheten.

Vid uppdateringen av vård- och serviceplanen ska dagverksamheten samarbeta med den äldre, de anhöriga, minnesrådgivare, fysioterapeuter, ergoterapeuter och hemvårdens egenkötare. Dagverksamheten ska också samarbeta med församlingarna och tredje sektorn som stöd för verksamheten. Vid ordnandet av dagverksamheten kan man uppnå synergi om verksamheten står i nära förbindelse med ovannämnda samarbetspartner eller med andra aktörer som bedriver boendeservice, rehabilitering eller aktivering av äldre.

Ansökan om dagcenterservice görs via servicehandledningen. Servicehandledarna (stadens tjänstemän) gör en helhetsbedömning av den äldre personens situation. En person som erbjuds plats på dagcentret förutsätts kunna delta i aktiviteterna inom dagverksamheten. Personen i fråga kan bekanta sig med dagverksamheten om han eller hon så vill.

Klienten som beviljas servicesedel för dagverksamhet gör ett avtal med producenten. Om priset på dagverksamhet överstiger summan av servicesedels värde och klientens egen del, betalar klienten själv skillnaden.

Den som producerar dagverksamheten är skyldig att ordna med transport till dagverksamheten för dagcentrets klienter och vid behov att hjälpa klienten in i verksamhetsutrymmena. Transporten sköts vanligen med kollektiv transport eller taxi (anropstrafik). Kostnaderna för transporten ska inte betalas av den som ordnar dagcenterverksamheten. Klienten betalar 3,60 € för transporten. För en del klienter inom

dagverksamheten blir man tvungen att ordna transport för varje dag. Om klientens tillstånd är stabilt, kan man boka transport för en längre period.

Klienterna kan i mån av möjlighet själva ordna transport till dagverksamheten.

Dagcentret har nära samarbete med hemvården när det gäller att ordna transporten.

Hemvården bör känna till klockslagen för klientens transport. En del klienter behöver t.ex. hemvårdens tjänster genast de har kommit hem från dagverksamheten.

Dagverksamhetens innehåll

Den privata aktören bör inom dagverksamheten erbjuda både gruppaktiviteter och individuellt anpassade aktiviteter samt träning som upprätthåller funktionsförmågan. Aktiviteterna bör gå ut på olika former av social samvaro, för de ska i allmänhet genomföras i grupp. Social samvaro och aktiviteter främjar också den psykiska livskvaliteten.

Sociala aktiviteter: Gemensamma måltider och gemensamma kaffestunder, utfärder, brädspel, allsång, musikstunder, historieberättande, föreslagna ämnen, underhållning m.m.

Fysiska aktiviteter: Gymnastik i grupp, stoljumpa och -dans, promenader ute, balansträning, individuella träningsprogram, träning av ADL-funktionerna.

Kulturella aktiviteter: Filmvisningar, föreläsningar, dikter, biblioteksbesök, teater, musikuppträdanden, museibesök.

Kognitiva aktiviteter: Tidningsläsande och diskussion, högläsning, tipsorientering, bingo, frågesport, stimulering av minnet, korsord, samtal om gamla föremål, kartor, musik och ljud, träning av sinnen (smak, känsel och lukt), igår-idag, folkalmanackan.

Kreativa aktiviteter: Textiltryck, bakning, matlagning, handarbete, hobbyarbete, pappers- och träslöjd, keramik, målning och teckning, trädgårdsarbete, blomsterarrangemang.

Andra krav på dagverksamhetsproducenten:

Utrymmen: Högklassiga verksamhetsutrymmen, som är lämpliga för verksamheten, bl.a. tillgängliga, säkra, hygieniska. Serviceproducenten ansvarar för alla utrymmen, redskap och annan utrustning som behövs för serviceproduktionen.

Personal: Beskrivning av vårdpersonalens yrkeskunnighet, yrkesbehörighet, inskolning, fortbildning och språkkunskaper. Inom dagverksamheten är minst två personal aktivt tillsammans med klientgrupperna. Personalen har minst närvårdarexamen, och de har

arbetsavtal. Det finns ett fungerande system med reservpersonal och en beskrivning av detsamma för att säkra verksamheten.

Verksamhet:

- Modellexempel på det planerade dagsprogrammet för olika grupper och resurser som behövs för det
- Planerad variation på aktiviteterna på dags- och veckonivå samt årstidernas inverkan på det här
- Hjälpt den äldre med att sköta sig själv och klara av dagliga sysslor enligt den personliga vård- och serviceplanen. Stöd för en trygg och bra vardag. Bad kan ordnas för den som inte har möjlighet att bada hemma.
- Aktiviteter som stöder minnet
- Motion, rehabilitering och utevistelse som stöd för funktionsförmågan
- Stöd för närståendevårdarna i deras arbete
- För dagverksamheten har utarbetats en skriftlig läkemedelsplan
- För dagverksamheten finns en egenkontrollplan som innehåller en åtgärdsplan
- Räddnings- och säkerhetsplaner som uppdateras regelbundet
- Maten som serveras klienterna inom dagverksamheten har tillretts i de äldres smak och enligt näringsrekommendationerna

Grupstorlek: 6-12 personer, beroende på hur mycket hjälp personerna behöver.

Skriftlig dokumentation:

- hur serviceproducenten utvecklar och säkerställer servicens kvalitet och följer upp klientrespons
- hur den som producerar dagcenterverksamheten säkerställer att kriterierna uppfylls och hur man i praktiken följer upp kriterierna

Sekretess, tystnadsplikt och avtalsvite

Parterna tar i sin verksamhet hänsyn till bl.a. kraven på datasekretess. Vid behandlingen och registreringen av personuppgifter är verksamhetsproducenten bunden av personuppgiftslagen och vid behandlingen av känsliga uppgifter av patientlagstiftningen. Verksamhetens producent, de anställda och de som representerar verksamheten är skyldiga att iaktta bestämmelserna om sekretess och tystnadsplikt i patientlagstiftningen. Parterna förbinder sig att inte överlåta och att behandla som konfidentiella material och uppgifter som de fått av varandra och som betecknats som konfidentiella eller som ska förstås som sådana, samt att inte använda dem för andra än avtalsenliga ändamål. Tystnadsplikten gäller inte sådan information som på annat sätt blivit offentlig.

Enligt patientlagen och övrig lagstiftning har patienten rätt att använda hälso- och sjukvårdstjänster med bevarat integritetsskydd. Den tystnadsplikt som avses i 16 § och 17 § i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994) gäller också verksamhetsproducentens personal.

Verksamhetsproducenten ansvarar för att hans anställda är medvetna om vad sekretess och tystnadsplikt innebär, att den är bindande och fortgår.

Krav på rapportering som ingår i leveransvillkoren:

Serviceproducenten ska på eget initiativ underrätta beställaren om väsentliga förändringar i verksamheten (t.ex. förhinder, avbrott). Ändringar ska anmälas omedelbart, när de har upptäckts eller kommit till kännedom.

Serviceproducenten ska informera beställaren om klientrespons och personalfrågor samt godkänna de inspektions-/ auditeringsbesök och klientenkäter som social- och hälsovårdsverket genomför.

Serviceproducenten ska likaså sända beställaren kopior av inspektioner av dagverksamheten, som t.ex. olika myndigheter kan utföra.

Serviceproducenten ska årligen sända beställaren en verksamhetsberättelse, av vilken framgår bl.a. hur de viktigaste kvalitetskraven och -målen har uppnåtts.

Verksamhetsberättelsen för föregående år ska tillställas social- och hälsovårdsverket före utgången av mars månad.

Producenten ska inlämna de rapporter som beställaren kräver enligt överenskommen tidtabell.

Serviceproducenten förbinder sig till en högklassig omsorg och service i sin verksamhet, som ska genomföras utgående från gällande lagstiftning, bl.a. lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000).

Om kriterierna inte uppfylls

Social- och hälsovårdsverket kan ta tillbaka till producenten beviljad rätt att fungera som servicesedelproducent ifall producenten inte uppfyller villkor som ställs för servicesedelproducent.

file:///\\ad\jstad\sochv\Äldreomsorg\Servicesedel\Servicesedel%20-%20Palvelusetelit\Regelbok\Regelbok%20för%20dagverksamhet%20.05.04.2019.docx